కలసిన ధ్రువాలు

పొవర్ఘుల కటురామయ్య

మెడవట్టెడలోని గజ్జెల "ఘల్లు, ఘల్లు" మనే మ్రోతతో ఒంటెద్దుబండీ వచ్చి నడిరోడ్డుమీద ఆగింది. రాజారావు బండీదిగి చేసంచీ గొడుగూ అందుకొని చుట్టూ కలయ జూశాడు. మిడిసిపడే ఎండలో నల్లని తారు రోడ్డు మాంచి యౌవనంలో ఉన్న పల్లెటూరి స్త్రీ శరీరంలాగా నిగనిగా మెరిసిపోతోంది. చింతచెట్టు క్రింద నీడలో చింతకంత సందులేకుండా జనం కిటకిట లాడుతున్నారు. బండీదిగిన రాజారావు వంక వారు ఒకసారి పరకాయించి చూసి ఎవరి కబుర్లలో వాళ్ళు మునిగిపోయారు. ఒకరిద్దరు ఎరిగినవాళ్ళుండి పలకరించారు. వారికి జవాబుచెప్పి కొద్దుకో వైభవంతో వేపచెట్టు క్రింద జాగా చూసుకొని కైలాయించాడు రాజారావు.

అక్కడే సంచీపెట్టి ఎటో పోయివచ్చిన శాస్త్రులుగారు రాజారావు వద్దకు వచ్చి "ఏమండోయ్! రాజారావుగారు, ఒంటరిగా ఇక్కడ కూర్చున్నారే!" అంటూ పలకరించారు. శాస్త్రులుగారు పట్టెంచుతో ధోవతీ కట్టి పైన అంగవస్త్రం కప్పుకొన్నారు. తల మీద చిన్న పిలక వ్రేలాడుతోంది.

"నమస్కారమండీ శాస్త్రిగారూ; రండి! రండి! ఎంత [illegible]?" అంటూ ఎదురు ప్రశ్నతో ఆహ్వానించాడు రాజారావు.

శాస్త్రులుగారు ప్రక్కనే ఉన్న నేరేడుకాతిమీద కూర్చుంటూ "ఏముందండీ! ఈ శ్రావణమాసం పెండ్లిండ్ల మాసమూ రైనూ. ఎటుచూసినా పెళ్ళిండ్లా పనిమాను. ఒంటిగంటకల్లా నేనొక పెండ్లిముహూర్తానికి హాజరవాలి. ఎలా చేరతానో ఏమిటో. వినా ఈ బస్సులున్నాయి చూడండి! వీటితో వేగగోలైపోయిందండి! ఇప్పటికి నాలుగు బస్సులైనా వెళ్ళిపోయాయి. ఒక్కదాంట్లోనైనా సీటుండి ఛస్తేనా! ప్రొద్దుననంగా బయలుదేరివస్తే ఇప్పటికీ అతిగతి లేదు, కాలమాహాత్మ్యం గాకపోతే ఈ జనాభా పెరుగుదల చూడండి. బస్సులు పట్టడంలేదు. రైళ్ళు పట్టడంలేదు. భూమి పట్టడంలేదు. ఈ పెరుగుదలను బట్టి ఆ బస్సుల సంఖ్యనైనా పెంచితే కొంతనయం. అవిమాత్రం నా పుటకలప్పుడెన్ని ఉన్నాయో ఇప్పుడూ అన్నే ఉంటున్నాయి!"

రాజారావు నవ్వాడు "ఎందుకనిలేండి శాస్త్రులుగారూ! బస్సుల సంఖ్యమాత్రం పెరక్కుండా ఉంది? ఈ రోజేమో ఇక్కడ [illegible] ఎక్కువగానే ఉంది. సరి; ఎంచాతనో

"ఏమో!" అన్నాడు రాజారావు.

"ఎందుచేతనో ఏమిటండీ! శ్రావణమాసం పెండ్లిండ్ల గత్తర. అందునా ఈ రోజు మంచిరోజు. ఇక రద్దీ ఎక్కువగా ఉండదటండీ మరి. నాచేతిమీదుగా జరగాల్సినవే పది పెండ్లిండ్లదాకా ఉన్నాయి ఈ నెల్లో. పెండ్లి అనేప్పటికి ఒకవిషయం జ్ఞప్తికి వస్తోందండీ. మీరెప్పుడేనా ఉత్తర దక్షిణ ధ్రువాల్ని చూశారా!" అని ప్రశ్నించాడు శాస్త్రులు.

రాజారావు ఈ ప్రశ్నకు విస్తుపోయాడు.

"మీరు గనుక చూశారేమిటి!" అని ప్రశ్నించాడు కించిత్పరిహాసంతో రాజారావు. "చూశాను గాబట్టే మీకు చూపబోతున్నాను" అంటూ శాస్త్రులుగారు చింతచెట్టు వైపు చూపించారు.

"అదిగో చూడండి! ఆ చింతచెట్టు నీడ గుండ్రని భూమి ఆకారంగా లేదూ! ఆ నీడకు ఉత్తర దక్షిణపు చివరల్లో చెరోవైపు మళ్ళీ కూర్చొనున్నారు చూడండి. వాళ్ళే ఉత్తర దక్షిణ ధ్రువాలు. వాళ్ళది మా వూరే లెండి! ఇరుగూ పొరుగూ ఇండ్లు వారివి. అంతేగాదు వరసకి బావమరుదులు గూడాను. ఎందుకొచ్చిన గొడవ ఇది అనుకునేరు. కాలక్షేపం గావాలి గాబట్టి, ఏదో మాటవచ్చింది గాబట్టి, పెళ్ళిళ్ళ విషయంలో ఈ కాలం వారి పోకడ లెలా ఉంటాయో చెప్పదలచాను" అన్నాడు శాస్త్రులు.

"ఐతే, బంధువుల్ని ఉత్తరదక్షిణధ్రువాల్తో పోల్చారేమిటండీ! ధ్రువాలు కలిసికోవు గదా;" అన్నాడు రాజారావు.

"అదేవిషయం నేనూ చెప్పబోతున్నాను. ఆ కుటుంబాల్లో కలతలుబుట్టి ఇప్పటికి పదిహేనేండ్లు కావస్తోంది లెండి! ఇప్పటికీ ఆ యింటిమీది కాకి ఈ యింటి మీద వ్రాలదు. రోజూ ఏదో గిల్లికజ్జా జరుగుతూనే ఉంటుంది వారికి."

"అంత విరోధమన్నమాట! ఐనా చూడండి. ప్రేమ,సుహృద్భావం పంచిపెట్టాల్సిన హృదయాల్లో ఈర్ష్యాసూయల్ని పెంచుకొని సతమతమౌతుంటారు మానవులు. ఎక్కడా ఉండేదే లెండి ఈ గోల. మరి వారికా తగవు లెలావచ్చాయో తెల్పకపోతిరి!" అన్నాడు రాజారావు.

"అవును గదండీ మరి; నిద్రలో సగమాయుర్దాయం గడిచిపోగా మిగిలిన సగంలో సగమేనా ద్వేషం, ప్రతీకారం ఇత్యాది కుత్సిత భావాల్తోనే గడిపేస్తున్నాడు మానవుడు. ఇక ప్రస్తుతాంశానికివస్తాం. ఆవయసు మళ్ళినట్లు కనిపిస్తూ ముతకపంచె కట్టుకొని ముతక చొక్కా వేసికొని తలపాగ చుట్టుకొని ఉన్నాడే ఆ వ్యక్తి చలమయ్య. మహా పిసినారి లెండి. నవీన పద్ధతుల్లో సైకిల్ కట్టూ, తెల్లని షర్టూ వేసికొని సన్నంగా

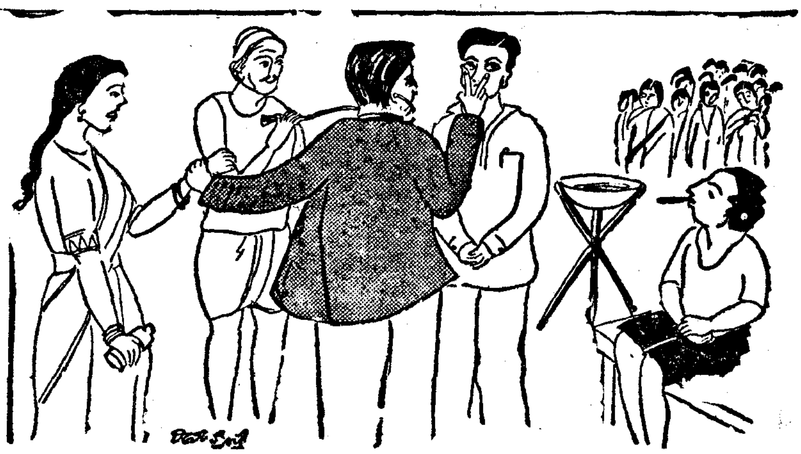
చిత్రం: కె. రామకృష్ణారావు, బందరు.

క్రాపు దువ్వుకుని కూచున్నాడే ఆయన రాజయ్య. ఆ చలమయ్య చెల్లెలినే ఈ రాజయ్య అన్నగారి కిచ్చారు. ఆయన పదిహేనేళ్ళ క్రితం నిస్సంతుగా చనిపోయాడు. అప్పటినుండి ప్రారంభమయ్యాయి కలతలు. రాజయ్య అన్నభార్య సీతమ్మ, తన అన్నగారైన చలమయ్యయింటికి చేరగానే, తన భాగం ఆస్తి పంచి ఇవ్వమని పేచీ పెట్టింది. అంటే చలమయ్య పేచీ పెట్టించాడన్నమాట. రాజయ్య ఒప్పుకొని పంచియివ్వలేదు లెండి. ఏదో వీలునామాలని, బంధువులని కేసులు నడిచి హైకోర్టుదాకా వెళ్లారు. ఇటీవలే వ్యవహారం సీతమ్మపక్షమై రాజయ్య వద్దనుండి తనభాగం పదిహేనెకరాల మాగాణీ ఇతర స్థిరచరాస్తులు అన్నీ పంచుకొంది లెండి. అంతతో పూర్తయిందా! మరల నష్టపరిహారాలట; దావాలట; అది అలా రావణాసురుడి కాష్టంలా రాజుతూ ఉండేదేగా మరి. పూర్వకాలంలో కాశీకి పోయినవాడూ కాటికిపోయినవాడూ ఒకటని అనేవారు. ఇప్పుడు ఆ వెసదపోయింది. కోర్టుకి పోయినవాడూ కాటికి పోయినవాడూ ఒకటని అనవచ్చు ననుకొంటానండీ నేను. ఐనా చలమయ్యపని ఇప్పుడు జోరుగానే ఉంది లెండి. తన ఆస్తి, ఇరవై ఎకరాలమాగాణీ, చెల్లెలిది పదిహేనెకరాలూ కలిపి సేద్యం ఝమాయించి చేయిస్తున్నాడు. అంతా ధనంతో ఉందిగదండీ లోకం. ఆయనే ఇప్పుడు పంచాయతీ ప్రెసిడెంటు. ఇదివరలో రాజయ్య ఉండేవాడు లెండి," అన్నాడు శాస్త్రులు.

"అంతేలెండి! ధనమూల మిదంజగత్ అన్నారు పెద్దలు. తరువాత ఏమిజరిగిందేమిటి?" ప్రశ్నించాడు రాజారావు.

"ఇక జరిగే దేముందండీ! ఇదిలా జరిగి ఉండకుంటే చలమయ్యకో కూతురుంది లెండి. పెండ్లీడు పిల్ల. మహాలక్ష్మిలా ఉంటుంది. రాజయ్యకొడుకు కాలేజీలో చదువుతున్నాడు. చక్కనికుఱ్ఱాడు. వా గారికి వివాహమైయుండేది. ఆ కుటుంబా పొంపొత్తులుండేవిగాదు. ఇక ఎటూ రకంగా జరిగే పరిస్థితులు లేవులెండి. బలీయమైనది గదండీ! చలమయ్య కూతు వేరే సమ్మంధాలు చూస్తున్నాడు. ఇటీ ఎక్కడికో పోయొచ్చాట్ట. పిల్లవాడే స్కూల్ ఫైనలు చదువుతున్నా ఐదుగురు అన్నదమ్ములు, ఇం ఎకరాల మాగాణీ ఉంద ఇరవై వేలు కట్నం అడిగారటలేం పిల్లవాడు నల్లగా ఉంటాడట. ఇంతా చూ పోతే ఆయన భాగానికి నాల్గెకరాలురా సంబడం. అదే, రాజయ్యకొడుకు చూడం ఒక్కడే పిల్లాడు బంగారంలాంటి వా పదిహేనెకరాల మాగాణీవుంది. ఇల్లాం సమ్మంధంవదులుకొని పేరాలు తీస్తున్నా చలమయ్య. దూరపుకొండలు నునుపుగదం ఇలా ఉంటాయి పరిస్థితులు. ఐనా వ కెందుకులెండి ఈ గొడవలన్నీను. ఎవ జరుగుతుందో అలా జరగాలిమరి. ఒం గంటయిపోయింది. అదుగో లాస్ట్‌బస్ వ స్తోంది. దింట్లోనన్నా సీటుంటుం ఉండదో మరి!" అంటూ లేచాడు శాస్త్రుల

ఏదో ఆలోచిస్తూ పరాగ్గా ఉన్న రాజారా గూడ బస్సును చూడగానే ఆదరా బా రాగా లేచివచ్చాడు, రోడ్డుమీదికి.

ఆబస్సు అందరినీ ఎక్కించుకుని క పోయింది.

* * *

తరువాత పదిరోజులకు ఓనాడు రా రావు బస్సులోంచి అదేచోట దిగి స పంచితో, గబగబా చిలుకోడుమీదికి వడి పోతున్నాడు. అతను తొందరలో చుట్టు ఎవరుండేదీ గూడ గమనించలేదు.

'ఏమండోయ్! రాజారావుగారూ' అన్న పిలుపుతో వెనుదిరిగి చూశాడు. "తో కోసం నేనూ ఇక్కడే కాచుకొని వు.న

వ్యాధి గ్రస్తులు

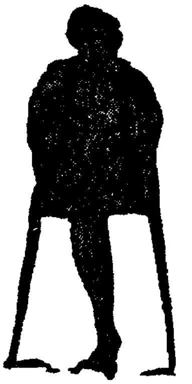

1. పోలియో, 2. ముఖము, మెడ, నడుము, అంగములు, అర్ధ శరీరము, లేక నిండు శరీరమునందు పక్షవాతం గలవారు 3. హెచ్చు రక్తపు పోటు, 4. మూగ, లేక నత్తి, 5. చెవుడు లేక సరిగా వినపడకుండుట, 6. గుడ్డి, లేక మెల్ల, 7. మతిభ్రమ. గలవారు మా డాక్టరు కవిరాజ్

ం ప్రకాశ్ ఎం. ఏ; భిషగాచార్య, ధన్వం తరి, రిజిష్టర్డ్ ప్రాక్టీషనర్ ఢిల్లీ & పంజాబ్ గారిని క్రిందిస్థలములలో సంప్రదించండి.

జయవాడ: మాడరన్ కెఫే 12-12-59 ఉ॥ 10 టు మ॥ 2.
ఛిలీపట్నం: ఇంద్రభవన్ 13-12-59 ఉ॥ 8 టు మ॥ 12
ంటూరు: శ్రీ ఉడిపి కృష్ణభవన్ 14-12-59 ఉ॥ 8 టు 12
ఏలూరు: బసంత్ మహల్ 15-12-59 ఉ॥ 8-11
రాజమండ్రి: శాంతినివాస్ 16-12-59 ఉ॥ 8-12
కాకినాడ: రావ్స్ ఎం. ఎల్. హోమ్ 17-12-59 ఉ॥ 8 టు 12
శాఖపట్నం: రత్నవిహార్ 18-12-59 ఉ॥ 8 టు 12
జయనగరం: జ్యోతివిహార్ 19-12-59 ఉ॥ 8 టు 12
శ్రీకాకుళం: ఉడిపి రెస్టారెంటు 20-12-59 ఉ॥ 8 టు 12
ర్హంపూరు: శ్రీ గజానంద్ విలాస్ (గంజాం) 21-12-59 ఉ॥ 8 టు 12
టక్: కటక్ హోటల్ 22-12-59 ఉ॥ 8 టు 11-30
లసూర్: 23-12-59 ఉ॥ 8 టు 12
రగ్‌పూరు: పాల్ హోటల్ 24-12-59 ఉ॥ 8 టు 11
శాంనగర్, బొలీవార్డ్ హోటల్ విష్ణుపూర్ 25-12-59 ఉ॥ 7 టు 11
లకత్తా: గ్రాన్వెహోటల్ 26-12-59 ఉ॥ 8 టు 12 మ॥ 1 టు 3
సన్‌పాల్: అట్వాల్స్ హోటల్ 27-12-59 ఉ॥ 8-12 మ॥ 1-2

లహా రుసుము, చికిత్స, ఖర్చులు ఇతర షరాయిల అడ్రసుల వివరాలకు వ్రాయండి.

Aryavarta Polio Ashram
Aryavarta Bhavan
9-E, Kirti Nagar, New Delhi-15.
ఫోన్: 54844, 54564 తంతి: "Poliocure"
బ్రాంచి: 114-E, Kamala Nagar, Delhi
వ్యాధులచికిత్సగూర్చి రచించిన సచిత్ర గ్రంథం "Poliomyelitis & Ayurveda" రు. 7-50; పోస్టేజి 90 న. పై.

★ కలసిన ధ్రువాలు ★

వండి! మొదటిబస్సులో దిగాను. ఎలాగూ ఇదే రోడ్డుమీద రెండు మైళ్లదూరం కలిసి పోవాలిగద. తరువాత ఎవరిదోవ వారిది. పదండి మాటాడుతూపోదాం!" అన్నాడు శాస్త్రులు.

"నమస్కారమండి! తమర్ని గమనించనే లేదు నేను. వెదుకబోయినతీగ కాలికి దగిలినట్లు, నేను మీకోసం రావాలనుంటే మీరే దర్శనమిచ్చారు. రండి, పోదాము" అంటూ రాజారావు దారితీశాడు.

ఎదురుగా రెండెడ్లబండి మహావేగంగా వస్తోంది. ఎద్దులు ఛెంగు ఛెంగున దౌడు తీస్తున్నాయి. బండిలో చిన్నా పెద్ద ఏడెనిమిది మంది వున్నారు. బండి తోలే వ్యక్తి "ఎక్కడ నుంచి స్వామీ వస్తున్నారు!" అని బిగ్గరగా కేకేశాడు. శాస్త్రులుగారు జవాబు చెప్పేలోగా బండి కదిలిపోయింది.

"ఏమండీ, బండి తోలే వ్యక్తి రాజయ్య గదూ!" అన్నాడు రాజారావు.

"ప్రక్కనే వున్న చలమయ్యను చూడ లేదుటండీ మీరు!" ప్రశ్నించాడు ఉత్సుకతతో శాస్త్రులు.

"చూశానుగాని, అతనే అని నిర్ధారణ చేసుకోలేకపోయాను. ఎంచేతంటే మీరేమో ధ్రువాలని, వారి తకరార్లను గూర్చి పూర్వ ప్రుచ్చినట్లు చెప్పివుంటిరి. ఇంతలో యెలా కలుస్తారనుకుంటాను చెప్పండి. ఏమిటండీ ఈ వింత! ఉత్తర దక్షిణ ధ్రువాలెలా కలిసి పోయాయి, ఏమిటీ కథ" ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేశాడు రాజారావు.

"అదే విషయం నేనూ చెప్పబోతున్నానండి! మీరూ అడిగారు. పదండి, పోతూ మాటాడుకుందాము." శాస్త్రులుగారు దారి తీశారు.

"ఇదిగో! చూడండి రాజారావుగారూ! మన జీవితంలో ఎన్నో చిన్నవి గానీయండి, పెద్దవి గానీయండి అనేక సంఘటనలు మన ప్రమేయం లేకుండానే అనుక్షణమూ జరుగుతూంటాయి. అవి జరిగిన సంగతి మనకి తెలియను కూడ ఉండకపోవచ్చు. కాని వాని ఫలితం మాత్రం మనమెప్పుడూ ఊహించరాని విధముగా పరిణామం పొందుతూంటుంది. అదేనండీ కర్మ వైచిత్ర్యం. ఇంతెందుకు? ఇప్పుడు నేనూ మీరు కలిసికొన్నా మనుకోండి. అది మనం ముందుగా అనుకున్నది గాదు. ఇది చాలా చిన్న విషయంగా కనబడవచ్చు. కాని ఇదే రహస్య పెనుమార్పుకు దారితీసినా తియ్యవచ్చు. ఇలాగే ఓ చిన్న విషయాన్నిబట్టి జరిగిందిలెండి వారి కలయిక. మీకు జ్ఞాపకముం దనుకొంటాను.

ఆరోజు మనమంతా ఓకేబస్సులో ఎక్కినాము గదండీ! రాజయ్య, చలమయ్య ఇద్దరూ నెల్లూర్లో దిగారట. చలమయ్య స్వయంగా చెబితే తెలిశాయిలెండి నాకీ విషయాలన్నీ.

ట్రంకురోడ్డు మీదుగా పోతున్న చలమయ్య ఎందుకో వెనక్కి తిరిగి చూశాట్ట. రాజయ్య వెనకాలే వస్తూ కనిపించాట్ట. ఇదేమిట్రా ఈదరిద్రగ్రహం నా వెంట బడిందని విసుక్కుంటూ త్వరత్వరగా నడచి "శ్రీహరి మాన్షన్స్"ను సమీపించి ఐదో నంబరు రూమెక్కడ అని వాకబు చేసి మేడ మీదికి వెళ్లాట్ట. రూము నంబరు చూసుకొని లోపలికి అడుగు పెట్టబోయిన చలమయ్య అలాగే నిశ్చేష్టుడై నిలుచబడి పోయాట్ట. ఒక అడుగు గడపకు ఇటు, ఒకడుగు గడపకు అటుగా ఉండిపోగా, ఆశ్చర్యం, ఈర్ష్య జుగుప్స వీటివెనుక దాగొని ముసుగుకొని వచ్చే సంతోషాల్తో ఉక్కిరిబిక్కిరౌతూ, ఆ దృశ్యాన్ని నిర్నిమేషంగా చూస్తూ నిలబడిపోయాట్ట చలమయ్య.

రాజయ్యకూడ మేడమీదికి వచ్చి 8 నెంబరు రూములో ప్రవేశించి అక్కడ వారితో ఏదో మాటాడి. మరల వెనుదిరిగి ఐదో నెంబరు రూము దగరకు వచ్చాడట. ఈ శనీశ్వరు డిక్కడికేరా డేమిటాఅనుకొంటూ దూరానే నిలుచబడి చలమయ్య భుజాల మీదుగా లోపలికి చూసిన రాజయ్య, అలానే కొయ్యబారిపోయి కళ్లు మిటకరించుకొని చూసినాగాట్ట. తానెక్కడుండేది గూడ గమనించలేని పరిస్థితుల్లో," అంటూ చెప్పుకపోతున్న శాస్త్రులుగారు కొంచెం ఆపి, "ఇదిగో రాజారావుగారు ఇది సంభవించింది. ఎందుచేతనంటారు! ఇద్దరికీ ఒకే బస్సులో సీటు దొరకడంచాలనే గదండీ!" అన్నాడు.

రాజారావు నవ్వుతూ "అది సరేగానండి, అసలు దృశ్యమేమిటో చెప్పారు గాదు. రెండు విరుద్ధశక్తుల్ని ఒకచోటికి చేర్చిన అదృశ్యం చాలా గొప్పదై వుండాలి!" అన్నాడు.

"తొందరపడితే ఎలాగండి! ఆ దృశ్యం మీరూహిస్తున్నంత గొప్ప విషయమేమీ కాదనుకోండి. ఆ దృశ్యాన్ని గూర్చి చెప్ప బోయేముందు దానికి సంబంధించిన కొంత పూర్వవృత్తాంతాన్ని మనవి జేయనీయండి. అప్పుడు మీరే చెప్పగలుగుతారు ఆ దృశ్యాన్ని!" అంటూ ప్రారంభించాడు శాస్త్రులుగారు.

"వారి కుటుంబకలతలు వగైరాల్ని గూర్చి లోగడే చెప్పియున్నాను గదండీ! చలమయ్యకు ఓ కుమార్తె ఉందని ఆమె పేరు లక్ష్మి అని కూడ చెప్పినట్టే జ్ఞప్తి. ఆ అమ్మాయికంటె పెద్దవాడైన కొడుకొక డున్నాడు చలమయ్యకు. వాడిపేరు గోపాలుడు. రాజయ్యకో కుమారుడున్నాడని

లోగడే చెప్పానుగదండీ, వాడిపేరు రవీంద్రుడు. గోపాలుడు, రవి ఇద్దరూ సమవయస్కులు.

పెద్దల తేతగవుల్లో తలమునకలౌతున్నా వీరిద్దరికీమాత్రం చిన్నప్పటినుంచి మంచి స్నేహం ఏర్పడింది. వీథిబళ్ళో చదివేప్పుడే కలిసిమెలిసి మెలగేవారు. పెద్దలుకూడ వీరి స్నేహాన్నిగూర్చి అంత పట్టించుకొనేవారుగాదు. అది అలానే వృద్ధిపొందుతూ వచ్చింది.

మా గ్రామానికి దగ్గరే రెండు మైళ్ళ దూరంలో హైస్కూలుంది గదండీ! పిల్లలిద్దరూ ప్రాథమికవిద్య పూర్తిచేయగానే వార్ని హైస్కూల్లో చేర్చారు. వారికీ కొంత ఓపికవచ్చి కుటుంబపరిస్థితులు అర్థమౌతున్నాయి కాబట్టి వారూ జాగ్రత్తగానే మసలుకొనసాగారు. ఇంటిదగ్గరేమో వేరువేరుగా బయలుదేరేవారు. వంతెనదగ్గర ఇద్దరూ కలిసికొని, మరల సాయంకాలం వంతెనదగ్గర విడిపోయేవారు. హైస్కూలులో ఇద్దరూ ఒకేబెంచిమీద కూర్చునేవారట.

మార్కులు కూడ చాలా బాగనే తెచ్చేవారట, ఇద్దరూ. మా వాడొకడు హైస్కూలు చదువు వెలిగిస్తున్నాడు లెండి. వాడు చెప్పేవాడీ సంగతులన్నీ. గోపాలుడు నలుపు. రవి తెల్లటి తెలుపు. వీరిద్దరి స్నేహాన్నీ మచ్చికాన్నీ గమనించిన కొందరు వీరికి కృష్ణార్జునులని కూడ బిరుదిచ్చారటలెండి ఇలా వారు తమ పెద్దవారికి తెలియకుండా గుప్తంగా స్నేహాన్ని పెంపొందించుకుంటూ వచ్చారు.

మొన్న మార్చి పరీక్షల్లో స్కూల్ ఫైనలు పరీక్షయ్యాక ఇద్దరూ యూనివర్సిటీ తరగతిలో చేరారు నెల్లూరు వి. ఆర్. కాలేజీలో."

"ఇంతకూ అదృష్టమేమిటో చెప్పకుండా పొడిచెబుతున్నారేమిటండీ!" అని అడ్డు తగిలాడు రాజారావు.

'ఇంకో మీ కర్మమనలేదండీ! రాజారావుగారూ!" అంటూ నవ్వారు శాస్త్రులు.

పిల్లలు తమ అడ్రసుల్తో వ్రాసిన జాబులు చూసుకొని ఏదో పనిమీద నెల్లూరుకు పోయిన చలమయ్య రాజయ్య ఇద్దరూ ఒకేసారి మేడమీదికి పోయారు.

వారు పోయేప్పటికి గోపాలు రవి ఆ గదిలో ఒకే పరుపుమీద పండుకొని గాఢంగా నిద్రపోతున్నారు. చదువుతూ చదువుతూ నిద్రించారు గాబోలు పుస్తకాలు పక్కనే చిందరవందరగా పడిఉన్నాయ్. వారి ముఖాల్లో అమాయకత కొట్టవచ్చినట్టు కనిపిస్తోంది. ఒకరిమీద ఒకరు చేతులు వేసికొని ఈర్ష్యాసూయలకు సంకుచిత స్వార్థ కుటుంబకలహాలకు అతీతంగా ఎంతో హాయిగా నిండు హృదయాల్తో నిద్రించే ఆ యువకద్వయాన్ని చూస్తే మొట్టమొదటగా స్ఫురించే విషయం వారిలో ఎంతో ఆత్మీయత పొంగి పొరలుతోందని.

ఈ దృశ్యం చూస్తూ అలాగే పావుగంటసేపు నిలబడిపోయిన చలమయ్య మెల్లగా నడచి ఆ గదిలోనే వోకప్రక్కన పరచి ఉంచే చాపమీద కూర్చున్నాడట. ఇంకొంతటికి రాజయ్యకూడ పిల్లిలాగ నడిచి ఆ చాపమీదే ఇంకో చివర్న కూచున్నాడట. ఇద్దరిలో ఎవరికీ ఆ పిల్లల్ని లేపాలని బుద్ధి పోలేదు. వారలాగే ఉంటేనే చూడాలనిపించిందట వారికి. పిల్లలవంక చూసి తమవంక చూసుకుంటూ ఇద్దరి మూపులు కలిసికొన్నప్పుడు తలలు వంచుకునేవారట.

అర్ధగంట గడిచిపోయింది. మౌనం భరించరానిదిగా ఉంది. వారిలో ఏవో మూగభావాలు పొర్లుకొస్తున్నాయి. ఏ ఒక్కరూ వాటికి అడ్డుకట్ట వేయలేకపోతున్నారట. కడాకు చలమయ్యే తెగించి పలకరించాట్ట రాజయ్యను "ఎక్కడ్నించిరా రావడం" అని.

'నీ వెనకాలే వస్తినిగద, బావా!" అన్నాట్ట రాజయ్య. ఆ కంఠంలోని ఆర్ద్రతను "బావా" అన్న పిలుపులోని స్వారస్యాన్ని అర్థం చేసికొన్న చలమయ్య ఇంక భరించలేకపోయాట్ట.

"ఒరేయ్! రాజయ్యా, పిల్లలు చూశావురా! ఎంత కలివిడిగా ఉన్నారో! ఎవరికోసం మనమింక ఈ వ్యవహారాలూ, దావాలూ దగ్గాలు వేసికొని లేనిపోని అవస్థలపాలుగావడం చెప్పు. నేనోమాట చెప్తాను. పనివాళ్ళయినా వాళ్ళే నయం, తల పెరిగిన మనకంటె; ముందడుగు వేసి ఒకటైపోయారు మనమేమో ఇంకా ఆవేశకావేషాల్లోపడి బుట్టలో పడ్డ ఎలుకల్లాగా కొట్టుకుంటున్నాము. ఇంక ఏ మాత్రమూ వీటిని కొనసాగనీయను. మనం ఏమంత మాత్రమూ ఇంక దూరమవడం కుదరదు!" అని ఆవేశపూరితంగా మాటాడి, కంటనీళ్ళ పర్యంతమై "ఏమంటావురా, రాజా!" అని ప్రశ్నించాట్ట, బొంగురు పోయిన కంఠంతో చలమయ్య రాజయ్యను.

"నేను మాత్రం కాదంటానా! బావా!" అన్నాట్ట రాజయ్య, వ్యవహారాలకుముందు తమ కుటుంబ పరిస్థితిని జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని ఉక్కిరిబిక్కిరౌతూ.

జవాబుకోసం ఆతురతతో ఎదురు చూస్తున్న చలమయ్య కన్నుల్లో దరహాసం తొంగిచూసింది. వేయి ఏనుగులబలం వచ్చినట్లయింది. "ఇదిగో, ఐతే ఓ మాట చెబుతా విను. నిజంగా వీరి ఆప్యాయత చూస్తుంటే నాకో ఊహ తడుతూందోయ్. ఇంక వ్యవహారాలూవద్దు, గడ్డలూ వద్దు. నేను అమ్మాయి పెండ్లి విషయంగానే బయలుదేరి వచ్చాను. వరుడేమో ఇక్కడే చదువు

డాక్టర్ డిగ్రీ పొందండి!

ఇంటిలో తీరికగా కూర్చొని వుండే ప్పుడు, పోస్టల్ ట్యూషన్ పొంది, ప్రభుత్వ రిజిస్ట్రేషన్ పొందిన కాలేజీ ద్వారా మీరు డిప్లొమా పొందవచ్చును. ఉచిత ప్రాస్పెక్టస్‌కు వ్రాయండి.

Indian Homoeo-opathic College
(AWM) Jullundur City.

తరచుగా మూత్రవిసర్జన

తరచుగా మూత్రము వెలువడుట మిక్కి
ప్రమాదకరమైనచిహ్నము శరీరాన్ని గుల్లచేయ
మేకాకుండా యీ వ్యాధి, తనబంధంలో చిక్కి
వారిని ఆరోజుకారోజు మృత్యువుకు అవన్ను
కేయును. ఏదమదశలో శరీరక మానసిక శ్ర
తను యిబ్బందిచుకుండుట, వయసులో పొ
మాపు మాంద్యము కొడల్లో తిమ్మిరి వరము
బలహీనతతో యీ వ్యాధి బాధమాపును.
రకములతోకూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగి
చికిత్స చేయించకున్నచో అధికదాహం. అతి
కొంతు నోగు మొందుట. దురదలు కాళ్ళ
వాపుల్లు తూకంతగ్గడం శరీరమంతా పోట్లు.
నొప్పులు. కంటిపొరలు, తీయ గడలు రా
పుండ్లు. యిట్టి భయంకర బాధాకరమైన వ్యాధు
మిన్నో వంభవింపవచ్చును.

"వీనస్ధారమ్" మాత్రలు వాడి, అనేక వే
మంది తమబాధల నుండివిముక్తిపొంది మృత
కరాళమునుండి రక్షింపబడిరి "వీనస్ ధారమ్
గ్రీయ పద్ధతులమీద, ప్రాచీన యూనాని వై
విధానప్రకారం అమూల్య ఓషధుల కాకపదా
ముల, ద్రావకముల సారముతో తయా
ర్వని. "అమిత దాహం తగ్గి... పలుమా
మూత్రవిసర్జనచేయు అవసరము 2 రో
రోజులలోనే మీకు చాలాభాగము నివారణగుని
గొద్ది రోజులలోనే మీకు నగావికిపైగా వ్యస్త
కూరినట్లనిపించును. "వీనస్ ధారమ్" గొ
వ్యయముతో సులభముగా, తేలికగా సేవిం
వచ్చును. దీనికి ప్రత్యేకపథ్యము లేదు విరావ
ముతో నుండే అవసరంలేదు. రోగులు పుష్టి
మైన ఆహారము తినేందుకై రోగులు యిది
కటికంటే యెక్కువరకాల ఆహారపదార్థము
తినికొనవచ్చును వివరములు గల ఇంగ్లీషు
పత్రములు అడిగినచో ఉచితముగా పంపబడు

ధర: 50 మాత్రల సీసా రు. 6-75
ప్యాకింగు పోస్టేజి ఉచితము.
లభించు స్థలము:

Venus Research Laboratory (A.P. W
P. O Box No. 587, Calcutta.

ఆంధ్రదేశ ఏజంట్లు:
మెసర్సు సీతారామ్ జనరల్ స్టోర్సు ఏజెన్సీస్
విజయవాడ, సికిందరాబాదు.

ఒక కప్పు
కమ్మని ఆంధ్రాకాఫీ త్రాగండి

Fresh, Fragrant & Delicious
ఆంధ్రా కాఫీ పొడి
ANDHRA Coffee
ఆంధ్రా కాఫీ ఇండస్ట్రీస్ గుంటూరు
Quality is our Motto

దాని రుచి, సువాసనలు మీలో ఎంతో చురుకును పుట్టించి మీకు మిక్కిలి తృప్తిని కలుగజేయును.

ఆంధ్రాకాఫీ ఇండస్ట్రీ

H. O: 2 వ లైను బ్రాడీపేట,
గుంటూరు-2.

★ కలసిన ధ్రువాలు ★

రున్నాట్టలే. ఇరవై ఎకరాల మాగాణి ఉందని పేరు; వీడి భాగానికి నాలుగెకరాలు రాదు. మరి కట్నమేమో ఇరవై వేలు కావాలిట. పిల్లాడేమో మన "రవి" కాలి గోరుకు పోలడు. వెధవ సమ్మంధాలు. ఈ మన్య తిరగలేక చచ్చానంటే నమ్ము. ఇదిగో వాయనా! ఇప్పటికైనా ఆ భగవంతుని దయవల్ల మనిద్దరం ఒకచోటచేరి మాటాడుకొనే అవకాశం లభించింది. మీ అన్నగారి ఆస్తి నాకు పూచిక పుల్లకూడ వద్దు. అమ్మాయి పేర రాసేస్తానని సత ఒకటే పోరు పెడుతోంది. ఏమంటావురా రాజా!" చలమయ్య గొంతు పూడుకపోయింది, దుఃఖభారంతో.

రాజయ్య మెదడులో ఎలాటి భావాలు తలెత్తుతున్నాయో! ఇది కలా, నిజమా! అనే సందేహంలోపడి జవాబివ్వనే మరిచి పోయాట్ట.

చలమయ్యలో తహ తహ ఎక్కువైంది. "ఒరేయ్, రాజా! మీ అన్నగారి ఆస్తి నీకే లభిస్తుంది. అంతేగాక ఇరవై వేల రూపాయల కట్నమూ ఎలాగు ఇస్తాంగదా! అమ్మాయి లక్ష్మిని రవికిచ్చి చేస్తే మన కుటుంబాలొకటైపోతాయి. నామాట కాదనకు!" అంటూ ప్రార్థనాపూర్వకంగా దీనవదనంతో అడిగే చలమయ్యను చూస్తే రాజయ్య కడుపు తరుక్కుపోయిందట. ఇందాక తను జవాబివ్వని తప్పిదాన్ని గమనించిన రాజయ్య. "బావా! నాదేమీ ఆక్షేపణలేదు. ఇదిగో మీచెల్లెలు ఇంట్లో ఒకటే గోలపెడ్తోంది. నేనే...!" అంటూ సగంలో ఆపాడు రాజయ్య.

"నేను మాత్రం ఏమీ తక్కువ తిన్నేనులే! మీ వదిన వేధిస్తోంటే అలాగే నెట్టుకొస్తున్నాను, కండ్లకు పొరలుగమ్మి. మీ అక్కయ్య, మీ వదిన, మా చెల్లెలు పిల్లలు అంతా ఒకత్రాటిమీద నడుస్తూంటే మనమే యింకా పొరపాటలో పడుస్తున్నాము కదూ! రాజా!" అంటూ నవ్వాడు చలమయ్య, పదిహేనేళ్లకు తిరువాత హృదయపూర్వకంగా.

ఈ గలభాకు నిద్రలేచిన గోపాలు రవిని తట్టి లేపాట్ట. గంద్రుల్ను మోసగించడానికైతే వేరె వేరె రూములు మాటాడుకున్నారు గాని, ఇలాంటి పరిస్థితి ఎదురొక్కవలసి వస్తుందని బహుశా వారు ఊహించి ఉండరు. బిత్తరపోయారట ఇద్దరూను. దిగ్గున లేచి తప్పుచేసిన వారిలాగ దూరదూరంగా నిలబడ్డారట.

"ఓరేయ్, రాజా! వాళ్ల కండ్లకు మనం రాక్షసుల్లాగ కనబడుతున్నాములాగుంది చూశావ్!" అంటూ నవ్వాట్ట ఫకాలున చలమయ్య. "పిచ్చినాగన్నలు!" అంటూ విరగబడి నవ్వేశాట్ట రాజయ్యకూడ.

కొంతవరకు పరిస్థితి గ్రహించిన గోపాలు, రవి మేడ దిగిపోయి రెండు మసాలా దోశలు, కాఫీ గట్రా పట్టుకొచ్చారట. ప్రొద్దుట్నుంచీ తిండీ తిప్పలు లేని చలమయ్య, రాజయ్యలు వాట్ని నిముషంలో ఖాళీజేసి చెంబెడుమంచినీళ్ళు త్రాగి బ్రేవ్ మని తేన్చారు.

"ఏమిరోయ్ రవీ! నీ పెండ్లి ముహూర్తం నిశ్చయం జేసికొన్నాము. అమ్మాయి లక్ష్మి నీ కిష్టమేగదూ!" అన్న చలమయ్యమాటలకు మొదట తెల్లబోయారట, రవీ గోపాలూ ఇద్దరూ ఒకరిముఖా లొకరు చూసుకుని. ఇంతలో తేరుకొని రవి తల వంచేశాట్ట.

"పెండ్లికుమారు డప్పుడే తలవంచేశాడో, రాజయ్యా! లక్ష్మి ఐతే అలా తలవంచుతుందట్రా! ఈరోజుల్లో పెండ్లి కుమార్తెలే నయమోయ్. సిగ్గుపడకుండా ఉంటంలో!" విరగబడినవ్వాడు చలమయ్య.

"బావ వప్పుకోనే దేంది నాన్నా! చెవులు పిండి వప్పించరూ! అసలు, లక్ష్మి బావనితప్ప ఇంకొన్ని చేసికోనని పట్టుబడితే అత్తయ్య అట్లనే లేమ్మా! తప్పకుండా బావకే ఇప్పిస్తా నిన్ను! అని ఊరుకోబెట్టింది. ఇంకొన్నాళ్లు ఇట్లాగె జరిగితే పెండ్లి గూడ..." ఏదో చెప్పబోతున్న గోపాలు నోటిని చేత్తో మూసేసి బైటకి లాక్కుపోయాడు రవి. తనరహస్యాలెక్కడ బయట పడతాయోనని.

ఇప్పుడు తెల్లబోయింది రాజయ్య చలమయ్య ఇద్దరూనట. "ఒరేయ్, రాజయ్యా ఇంతకథ జరుగుతూంటే మనకేమైనా కొద్దిగానైనా తెలిసిందా! ఇంక ఒక్కక్షణమైనా ఆలస్యం చేయడానికి వీల్లేదు. పద. నాకు తెలిసిన సిద్ధాంతి ఒకాయనున్నాడు. ఈ శ్రావణమాసంలోనే ముడి పెట్టించేద్దాం!?" అంటూ లాక్కుపోయాడట చలమయ్య రాజయ్యను.

"ఇంకేముంది!" అంటూ ఆపాడు శాస్త్రిలుగారు.

"మర్నాడు ఒకేబండిలోంచి దిగిన రాజయ్యను చలమయ్యనుచూసి గ్రామస్థులు, విస్తుపోయారు. శుభలేఖలు చూసి మూర్ఛపోయారు. ఈ పదిరోజులనుంచి ఇదే పురాణం మా గ్రామంలో!"

"మాకారా! రాజారావు గారూ! ఒక

(47-వ పేజీ చూడండి)

★ కలిసినద్రవ్యాలు ★

(28-వ పేజీ తరువాయి)

చిన్న సంఘటన ఎంత మార్పును దెచ్చిందో. గమనించనే లేదండోయ్ నేను. మనం చీలి పోయేదారి వచ్చేసిందే! మాటల్లో ఇట్టే నడచిపోయింది సుమండీ! కాలం. ఇక వస్తాను. కథకంచికి మనమింటికి" అంటూ పూర్తిచేశారు శాస్త్రులుగారు.

"అహా! ఇంకా పూర్తిగాలేదండోయ్! కాస్త ఆగండి!" అంటూ రాజారావు ఒక శుభలేఖతీసి శాస్త్రులుగారిచేతి కిచ్చాడు.

"ఇదేమిటండీ! ఎవరికి పెండ్లి!" అని కండ్లు ఇంతవి చేశాడు శాస్త్రులు.

"ఈ వివాహ విషయంలో మీరు చేసిన సహాయం అమూల్యమైంది. ఎన్నటికీ మరువ లేను నేను. మీకు చాల కృతజ్ఞుణ్ణి. మీ కోసం నేను రావాలనుంటే మీరే కన బడ్డారు. పెండ్లి సామాను తీసికొనేప్పుడు మొదటగా ఈ గ్లాస్కో పంచెచాపు తీసి కొన్నాను. మీకు ఉడతాభక్తిగా సమర్పించేందుకు. మీరు తప్పక వివాహానికి విచ్చేసి ఈ స్వల్పకానుకను స్వీకరించవలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను!" అన్నాడు రాజారావు.

"ఏమిటండీ! మీరనేది! ఈ వివాహం ఎవరిది! ఇందులో నే చేసిన సహాయమేముంది! వివరంగా చెప్పండి, రాజారావుగారూ!" అని ప్రశ్నించాడు శాస్త్రులుగారు.

"పదిరోజుల క్రితం, నేనూ మీరూ, బస్సుదొరక్క కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకున్నాంగదండీ! అప్పుడు మీరు "దూరపు కొండలు నునుపు"అంటూ దగ్గరసంబంధాల్ని వదలుకొని దూరపు సంబంధాలకు ప్రాకులాడేవార్ని గురించి వ్యాఖ్యానించారు సోదాహరణంగా. బహుశా మీకు జ్ఞప్తి ఉండకపోవచ్చు. కాని ఆమాటలు నామీద చాలాగొప్పగా పనిచేశాయి. నేనూ ఆరోజు మా చెల్లెలి పెండ్లి సమ్మంధం విషయమై బయలుదేరానులెండి. వరుడు యఫ్. ఏ. తప్పినవాడు. పదిఎకరాల పొలమూ నలుగు రన్నదమ్ములూను. నాల్గువేలు కట్నమడిగారు. ఏదో ఒకరకంగా సెటిల్ చేసికొని ఈ శ్రావణమాసంలోనే పెండ్లి చేసేద్దామనే బయలుదేరాను. మీతో సంభాషించాక నా మనస్సు మారిపోయింది. అస్పష్టంగా నాలో మెదిలే భావాలకు స్పష్టమైన రూపం కల్గించారు మీరు. ఆ ప్రయాణం మానుకొని వెంటనే మా మేనత్తగారి ఊరికి పోయాను. మా మేనత్త కొకకుమారుడున్నాడులెండి. స్కూల్ ఫైనల్ తప్పాడు. వినా ఒక్కడే మొగపిల్లాడు, బోలెడు ఆస్తిఉంది. మొదట బెట్టుసరిచేసేవారల్లా నేను పోయేసరికి తటాలున తగ్గివచ్చి అంగీకరించారు. కట్నం గూడ రెండువేలకి లోపే. ఈ సమ్మంధం కుదరటంలో మీ సహాయం పరోక్షమైనదే అనుకోండి, మరువరానిది. ఎల్లుండి రాత్రికే పెండ్లి. మీరు వివాహానికి తప్పక విచ్చేసి వధూవరుల నాశీర్వదించి నా యీ స్వల్పమైన సత్కారాన్ని అందుకొంటారని ప్రార్థిస్తున్నాను" అని రాజారావు నడిచి పోయాడు. "ఔరా!" అని శాస్త్రులవారు ముక్కుమీద వ్రేలు వేసుకొని అలాగే చూస్తూ ఉండిపోయారు, రాజారావు వెళ్ళినవేపు. ★

★ కొత్తఅల్లుడు ★

(43-వ పేజీ తరువాయి)

నొక్కణ్ణే వంటింటితలుపు తాళం తీసి ఆ దయ్యం జుట్టుపట్టుకు తీసుకు వస్తాను," అన్నాడు భూతవైద్యుడు. అల్లుడికి గుండెఆగినంతపని అయింది. అయినా మంచిధైర్యం తెచ్చుకొని మూలనున్న రోకలి చేతపుచ్చుకుని తలుపుపక్కనే నిలబడ్డాడు. భూతవైద్యుడు తలుపుతెరచి పెద్దగా అరుస్తూ, ఒకచేత్తోనిప్పు, ఒకచేత్తో గుగ్గిలం పట్టుకొని వంటింట్లో ప్రవేశించాడు. తలుపుచాటునదాగివున్న అల్లుడబ్బాయి భూతవైద్యుడి కంట పడకుండా తప్పుకొని, వెనుకమాటున రోకలితో వాడివెన్నుమీద పొడిచి వాడు కిందపడి తిరిగి చూచేలోపుగా బయటికి జారుకుని వంటింటిపక్కనే వున్న మేడమెట్లు నాలుగు అంగల్లో ఎక్కి తన గదిలో చేరుకున్నాడు. రాగానే గుఱ్ఱుపెడుతున్న హనుమంతరావుని కోపంకొద్దీ ఒక్కపోటు పొడిచి లేపాడు. జరిగిందంతా స్నేహితుడివల్ల విని హనుమంతరావు తన నిద్రమత్తుతనానికి నిందించుకొని, స్నేహితుడి ధైర్యసాహసాలకు మెచ్చుకున్నాడు.

అల్లుడబ్బాయి తన మసిగుడ్డలు గబగబా మార్చివేసి మరచెంబులో నీళ్లతో కాస్తముఖం, కాళ్లూకడుగుకొని, ముస్తాబయాడు. స్నేహితు లిద్దరూ మేడదిగి క్రింద జరుగుతున్న గల్లంతుకు అప్పుడే మెలకువ వచ్చినవాళ్ళలా నటించి, శాస్త్రుల్లుగారు చెప్పిన కథంతా విని లోలోపలే నవ్వుకున్నారు. కాని వంటింటి ముందు వరండాలో కూలబడి "పాడు దయ్యం నా నడుం విరగ్గొట్టి పారిపోయిందర్రో" అంటూ గోలపెడుతున్న భూతవైద్యుణ్ణిచూచి మిత్రులిద్దరూ నవ్వు ఆపుకోలేక ఫక్కున నవ్వేశారు. ★

రైల్లో ఒక ప్రయాణీకుడు కోపంగా రెండోవాడితో

'నీకళ్ళు ఎక్కడున్నయ్ మిస్టర్' అన్నాడు.

'నా తలలో' అన్నాడు రెండోవాడు.

'మరి నా కాళ్లు ఎందుకు కనబడ్లేదూ'

'బూట్లు తొడుక్కున్నావు గనుక' అని వక్రమంగా సమాధానం యిచ్చాడు అదను.